

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2026-1342
Den 1. oktober 2026

Ved brev af 28. april 2026 har Statsrevisorerne bedt ministeren for grøn trepart om en ministerredegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som Rigsrevisionens beretning nr. 14/2025 om kontrol med grises velfærd giver anledning til.

Ved kongelig resolution af 3. juni 2026, er Ministeriet for Grøn Trepart blevet til Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd og kritikken fsva. Ministeriet for Grøn Trepart tilfalder nu Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd. Dertil kommer, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri ved den kongelige resolution er blevet nedlagt, og ressortansvaret for kontrollen med overholdelsen af reglerne i dyrevelfærdsloven er blevet overdraget til Justitsministeriet. Opfølgningen på Rigsrevisionens kritik fsva. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris nationale kontrol med dyrevelfærd tilfalder derfor nu Justitsministeriet. Ansvar for hele regelgrundlaget på dyrevelfærdsområdet er overgået til Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd.

Indledende bemærkninger

Dyrevelfærdsområdet er et område, som regeringen prioriterer meget højt, som det også kan læses af regeringsgrundlaget, herunder det forestående vigtige arbejde med at indgå en grisefirepart.

Jeg tager Statsrevisorernes skarpe kritik og Rigsrevisionens kritik meget alvorligt. Der er tale om fejl og mangler, som der i mange tilfælde er rettet op på og i andre tilfælde fortsat skal rettes op på.

Kritikken som Statsrevisorerne retter mod Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd, omhandler den kontrol med dyrevelfærd, som sker som et led i kontrollen af landbrugeres overholdelse af konditionalitetsreglerne i forbindelse med udbetaling af EU-landbrugsstøtte. Jeg har noteret mig, at forvaltningen konstateres utilstrækkelig på fire overordnede parametre:

- Grundlaget for kontrol
- Vejledningsmaterialet for kontrol
- Vejledningsmaterialet for sanktionering

- Sanktionspraksis i sager med bevidst overtrædelse.

Dertil tager jeg Statsrevisorernes anbefaling om at kigge nærmere på indretningen af kontrollen på tværs af myndigheder til mig.

Jeg vil gerne kvittere for, at Rigsrevisionen i beretningen er opmærksomme på, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) fra 2026 har indført en ny kontrolmodel for omgåelse, hvor der fast føres kontrol med omgåelse, samt at styrelsen i 2023 har opdateret sin sanktionsvejledning i forhold til vurdering af bevidste overtrædelser, hvilket har ført til skærpede sanktioner.

Initiativer

Justitsministeren og jeg har i tæt samarbejde lanceret en akutplan for dyrevelfærdskontrol. Akutplanen skal give et øjeblikkeligt løft til den nationale kontrol med dyrevelfærd, bl.a. ved at antallet af tilsynsførende pr. besøg øges fra én til to. Løftet understøttes desuden af, at love og bekendtgørelser herom gennemgås, for at reducere undtagelser og dispensationer.

Det indgår ligeledes i akutplanen, at der lægges op til at foretage markante strafskærpselser på dyrevelfærdskontrolområdet. Derfor vil jeg i løbet af det kommende år fremsætte et lovforslag, der har til formål at skærpe strafniveauet og give udvidet mulighed for rettighedsfrakendelser ved de groveste overtrædelser af dyrevelfærdsreglerne.

For at rette op på kritikken, hvad angår kontrollen med modtagere af landbrugsstøtte, har jeg aftalt med SGAV, at de følger op på kritikken på nedenstående måde. Jeg kan med glæde oplyse Statsrevisorerne om, at SGAV ved nærværende ministerredegørelses offentliggørelse har implementeret flere af initiativerne og er i gang med at implementere de øvrige.

Udbedring af kontrolgrundlaget

Rigsrevisionen konstaterer, at en griseproducent kan undgå kontrol med sine grises velfærd i forbindelse med konditionalitetskontrollen, hvis landbruget opsplittes i flere CVR-numre. Dertil kritiseres, at der ikke er fulgt tilstrækkeligt op på om producenter glider ud af kontrolpopulationen, fordi de opsplitter deres virksomhed efter modtagelse af sanktion. Statsrevisorerne bemærker, at det er en problemstilling som har været kendt for styrelsen siden 2021.

SGAV har fra 2026 indført en ny tilgang til kontroludtagning, som sikrer, at alle relevante producenter er med i kontrolgrundlaget, ved at tage højde for, at bedrifter består af alle de produktionsenheder, landbrugeren råder over, på tværs af flere CVR-numre. Der er indført krav om, at landbrugsstøttemodtagere skal indberette alle andre virksomheder, som har tilknytning til støtteansøgeren. Dette bidrager til SGAV's indblik i landbrugerens fulde landbrugsaktivitet og giver mulighed for at kontrollere og evt. sanktionere alle virksomheder, som en landbruger anvender til landbrugsaktiviteter. Indberetningen benyttes både i beregning af risikoscore til udtagning af landbrugsstøttemodtagere til kontrol, og til at lave en konkret vurdering af, om ansøgeren og de tilknyttede virksomheder skal betragtes som én bedrift i forbindelse med kontrollen. SGAV gennemfører fra og med 2026 fast kontrol med omgåelse i forbindelse med alle konditionalitetskontroller. Den nye tilgang til kontroludtagning evalueres i 2028 med henblik på at vurdere, om virksomhedernes mulighed for at undgå kontrol er reduceret.

Siden Rigsrevisionens kritik af den daværende Landbrugsstyrelses forvaltning af tilskud til landbrugere i 2021 (*beretning nr. 15/2020*), har SGAV arbejdet på at implementere en kontrol med landbrugsstøttemodtagerne, så deres bagvedliggende ejerforhold bliver klarlagt, og der ikke er mulighed for at opnå fordele og omgå kontrollen ved kunstigt at opsplitte bedrifter i flere virksomheder. Når det har udestået at indbefatte konditionalitetskontrollen i kontrollen med bagvedliggende ejerforhold, skyldes det afklaringer med EU-Kommissionen om regelgrundlaget for konditionalitetskontrollen, som først har været på plads fra november 2025.

Eftersyn af vejledningerne til kontrol

Rigsrevisionen beskriver, at vejledningerne for kontrol har betydelige mangler. Der mangler eksempelvis beskrivelser af kontrollen med avlsmetoder, halekupering, beskæftigelsesmateriale og kastration. Rigsrevisionen vurderer, at der ikke foretages en ordentlig kontrol med, om reglerne bliver overholdt, og der er risiko for, at problemer med dårlig dyrevelfærd ikke bliver opdaget.

Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd og Justitsministeriet gennemfører i øjeblikket en analyse af de juridiske og organisatoriske rammer for udarbejdelse og vedligeholdelse af vejledningsmateriale på dyrevelfærdsområdet, herunder ansvarsfordelingen mellem Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd og Justitsministeriet efter ressortomlægningen. Analysen forventes afsluttet inden udgangen af 2026. På baggrund heraf vil

der blive taget stilling til den videre proces og tidsplan for en revision og opdatering vejledningsmaterialet, idet det indgår i akutplanen, at der skal foretages en fuldstændig revision og opdatering af kontrolgrundlaget for dyrevelfærdskontrol i grisebesætninger så kvaliteten af kontrollen øges.

Formålet er at sikre, at vejledningsmaterialet afspejler det gældende regelgrundlag og understøtter en ensartet og korrekt udførelse af kontrollen.

Parallelt med denne proces, arbejder SGAV på at opdatere de nuværende kontrolinstrukser for konditionalitet med tilstrækkeligt objektive og dokumenterbare kontrolkriterier i det omfang at praksisændringerne ikke beror på opdateringer af regelgrundlaget. Dette arbejde forventes afsluttet i januar 2027.

Rigsrevisionen beskriver ligeledes, at den tidligere Styrelse for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (FVST) har fastsat en regel, der betyder, at griseproducenter nemt kan dokumentere behovet for halekupering, selvom der i EU har været forbud mod dette i 33 år. Rigsrevisionen har vanskeligt ved at se, at dette er i overensstemmelse med EU-reglerne. Rigsrevisionens bemærkninger på disse områder vedrører regelgrundlag, der hører under Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd. Det fremgår af regeringsgrundlaget, at det er regeringens ambition, at forbuddet mod halekupering reelt skal overholdes, og at implementeringen heraf skal drøftes som led i fireparten for fremtidens griseproduktion. Rigsrevisionens kritik forventes derfor håndteret i forbindelse med aftaler i relation til fireparten.

Eftersyn af vejledninger til sanktioner

Rigsrevisionen beskriver, at vejledningerne for sanktionering mangler klare kriterier for tildeling af sanktioner. Rigsrevisionen vurderer, at manglerne medfører, at der ikke er et solidt grundlag for at give sanktioner på en ensartet måde.

Jeg vil her gerne fremhæve, at Rigsrevisionen ikke har konstateret, at der har været uensartede sanktioner. Derimod har de konstateret, at uklare bedømmelseskriterier i de interne sanktionsvejledninger kan medføre en risiko for uensartet bedømmelse. I praksis sikres ensartede sanktioner i SGAV ved, at alle afgørelser træffes af et lille team af faglige eksperter, og at alle sager behandles af minimum 2 forskellige sagsbehandlere. Dertil kvalitetssikres afgørelserne løbende, og der føres tilsyn hermed. Resultatet af tilsynet med kvalitetssikringen indgår i den årlige evalueringsrapport på konditionalitetsområdet.

SGAV har i øvrigt igangsat et eftersyn med henblik på at opdatere og forbedre sanktionsvejledningerne. Eftersynet forventes at være afsluttet med udgangen af 2026.

Statsrevisorerne bemærker i forlængelse heraf, at SGAVs sanktioner er milde. Det giver mig anledning til at fremhæve, at Rigsrevisionen ikke har kritiseret at sanktionerne er for milde, men derimod konstaterer, at afgørelserne generelt er i den milde ende af spektret. Jeg vil her gerne understrege, at sanktionerne for konditionalitetsreglerne er fastsat af EU og skal være proportionelle med overtrædelsens karakter.

Stramning af sanktionspraksis for bevidste overtrædelser

Rigsrevisionen konstaterer, at SGAV har tildelt for milde sanktioner, når griseproducenter bevidst har overtrådt reglerne i perioden 2019 til 2021.

I forbindelse med CAP-reformen i 2023, har SGAV ændret rammerne for sanktionering, herunder bl.a. hævet sanktionsprocenterne for både uagtsomme og bevidste overtrædelser af reglerne. Dette har allerede resulteret i skærpede sanktioner. Rigsrevisionens fremhævede sager i beretningen, hvor det konstateres, at der ikke er sanktioneret tilstrækkeligt, er alle fra perioden før sanktionsvejledningerne blev opdateret i 2023.

Statsrevisorernes anbefaling om styrket samarbejde om kontrollen med dyrevelfærd

Statsrevisorerne har i bemærkningerne til beretningen anbefalet, at ministerierne analyserer, om der kan skabes en mere effektiv og sammenhængende dyrevelfærdskontrol, hvor dobbeltkontrol undgås.

Det bemærkes, at der i praksis ikke har været tale om dobbeltkontrol mellem de myndigheder, som har ført kontrol med dyrevelfærd i grisebesætninger. SGAV og det fhv. FVST udfører kontrol med to forskellige formål, og derfor efter to forskellige regelsæt, med forskellige sanktionsmuligheder og har haft faste procedurer for tæt koordination, med det formål at koordinere kontrolbesøg, så dobbeltkontrol undgås.

Med den nye ressortdeling, hvor ansvaret for regelgrundlaget for dyrevelfærd, samt ansvaret for kontrollen med landbrugeres overholdelse af konditionalitetsreglerne i forbindelse med udbetaling af landbrugsstøtte er placeret i Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd, mens dyrevelfærdskontrollen er flyttet til Justitsministeriet, er der potentiale for nye arbejdsgange på tværs af myndighederne. Derfor igangsættes, som en del af akutplanen, en analyse af, hvordan der sikres en mere effektiv

koordinering af kontrollen mellem Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd og Justitsministeriet. Analysen forventes gennemført inden udgangen af 2027.

Det er afgørende, at der hurtigst muligt rettes op på kritikpunkterne, så det sikres, at problemer med dyrevelfærd opdages og sanktioneres effektivt. Her spiller akutplanen en central rolle med en række initiativer, som ikke kun skal adressere Rigsrevisionens kritik, men også andre initiativer som generelt skal styrke hele dyrevelfærdskontrollen.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Christian Rabjerg Madsen